

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ

Руденко Лариса
Литвин Андрій

Професійна підготовка майбутніх психологів у закладах вищої освіти має орієнтуватися передусім на переосмислення основних складових їхньої професійної компетентності [2, с. 23]. Сучасні дослідники усе більше фокусують увагу на переході від системи підготовки психологів, «що будується за канонами «ЗУНівської» педагогіки, до професійної освіти як системної професійної соціалізації особистості» [1]. Опираючись на це, ми розглядаємо професійну підготовку психологів як цілеспрямований процес формування у здобувачів освіти передусім внутрішньої готовності до майбутньої трудової діяльності, важливим аспектом якої є становлення особистості, досягнення належного рівня професійної компетентності та професійної культури. На наш погляд, професійну підготовку майбутніх фахівців у галузі психології у закладах вищої освіти необхідно здійснювати за двома напрямками: 1) організація навчально-професійної діяльності (ефективне засвоєння психологічних дисциплін, вироблення навичок самостійної навчальної роботи, успішне проходження практики за всіма видами професійної діяльності психолога); 2) формування особистості самого психолога, визначення його професійної позиції.

Мета тези – здійснити аналіз сучасних аспектів удосконалення професійної підготовки психологів відповідно до актуальних суспільних викликів, потреб психологічної практики та вимог до професійної компетентності майбутніх фахівців.

Серед основних психологічних особливостей становлення професійної позиції майбутніх психологів дослідники відзначають діяльнісний, нерівномірний, імовірнісний та індивідуальний характер її розвитку [1, с. 64–65]. Більшість цих характеристик закладаються у процесі навчання у ЗВО, формуються як компетентності, що дають змогу випускникам якісно виконувати майбутню професійну діяльність. Проте найважливішою здатністю, якою має оволодіти

майбутній психолог під час професійної підготовки, вважаємо здатність до самоосвіти й саморозвитку як провідних чинників впливу на становлення його професійної позиції та подальше неперервне професійне вдосконалення. Зважаючи на те, що у процесі здобуття вищої професійної освіти відбуваються суттєві перетворення в особистісно-професійному становленні майбутніх психологів, окреслимо деякі напрями удосконалення їхньої професійної підготовки.

За змістом психологічна освіта має інтегрувати традиції природничо-наукового підходу з положеннями філософії гуманізму, аксіологічного та антропологічного підходів, опираючись при цьому на компетентнісний підхід. За типом і формами навчання у ній доцільно синтезувати риси університету і творчого ЗВО. Передусім йдеться про раціональне поєднання академічної психології та психологічної практики, що реалізується шляхом застосування у психологічній освіті психотехнічного підходу, спрямованого на відхід від ідеї «впровадження» розумної теорії у відсталу практику. Натомість, передова психологічна практика має впроваджуватися в теорію. Іншими словами, навчання майбутніх психологів має стати практико орієнтованим.

У зв'язку з цим суттєвими напрямами модернізації освіти психологів-практиків вважаємо:

- усвідомлення психологами-практиками та викладачами необхідності впровадження психотехнічного підходу і його положень в освітній процес ЗВО;
- упровадження ефективних моделей професійно-особистісної підготовки практичних психологів, удосконалення наявних і розроблення нових підходів;
- обов'язкове передбачення в підготовці практичних психологів набуття здобувачами компетентностей за трьома напрямами (науково-дослідницької діяльності в галузі практичної психології, безпосередньо практичної діяльності та викладання практико орієнтованих дисциплін);

- вдосконалення професійно-педагогічних умінь, навичок і особистісних якостей викладачів, зайнятих у підготовці психологів-практиків;
- розроблення та вдосконалення дієвих методів впливу, а також новітнього дослідницького інструментарію ефективності методів консультування і психотерапії [1, с. 68].

Водночас майбутнього психолога протягом усіх років навчання у ЗВО має супроводжувати фундаментальна підготовка. Методологічно і методично некоректно вважати, що на молодших курсах потрібно якнайшвидше покінчити із загальногуманітарною і загальнопрофесійною підготовкою психолога, щоб на старших курсах цілковито сконцентруватися на його спеціалізації, оскільки нібито саме в такий спосіб ми готуємо його до практичної діяльності. Підготовка до таких напрямів діяльності психолога, як психотерапія і психологічне консультування, не може повністю забезпечуватися лише закладом вищої освіти. Тобто, мова йде про вивчення їх основ, які передбачають обов'язкове ознайомлення з методологією психологічної діяльності. Лише за умови її засвоєння випускник може стати справжнім професіоналом, здатним не просто використовувати готові методи і методики для вирішення проблем, а й самостійно створювати професійний інструментарій.

Список використаних джерел.

1. Литвин А. В., Руденко Л. А. Удосконалення підготовки психологів у закладах вищої освіти. *Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки: збірник наук. праць / гол. ред. Т. С. Плачинда.* Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. Вип. 9. С. 63–74.
2. Панок В. Реформування змісту, форм і методів підготовки практикуючих психологів як нагальна вимога суспільної практики. *Проблеми підготовки і підвищення кваліфікації практичних психологів у вищих навчальних закладах.* 2002. Вип. 4. С. 18–28.